

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 22.11.2024 nr 6-4/241823/2406873

Saaremaa Vallavolikogu töökorra § 5 lõige 1

Lugupeetud []

Soovisite, et õiguskantsler kontrolliks, kas Saaremaa Vallavolikogu 08.12.2017 määruse nr 16 „[Saaremaa Vallavolikogu töökorra](#)“ § 5 lõige 1 on seadusega kooskõlas.

Leian, et Saaremaa Vallavolikogu töökorra § 5 lõige 1 on seadusega kooskõlas.

Saaremaa Vallavolikogu töökorra § 5 lõige 1 sätestab: „Volikogu fraktsiooni võivad moodustada vähemalt kolm volikogu liiget, kes on valitud sama erakonna või valimisliidu nimekirjas. Ühes nimekirjas volikogusse valitud volikogu liikmed võivad moodustada ainult ühe fraktsiooni. Kui fraktsiooni liige lahkub fraktsioonist, ei ole tal õigust astuda volikogu mõne muu fraktsiooni liikmeks.“

Kohaliku omavalitsuse volikogu on põhiseadusorgan ([Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) § 156. Seega on tal enesekorraldusõigus, muu hulgas õigus kehtestada oma töökorraldusreeglid. Enesekorraldusõigust kasutades peab volikogu järgima põhiseadust ja [Euroopa kohaliku omavalitsuse harta](#) norme ja printsiipe ning seadusi. Neis õiguslikes raamides on võimalikud erinevad lahendused.

Volikogu töökorra kehtestab volikogu ([kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 44 lõige 1). Volikogu fraktsioone KOKS-is lähemalt ei reguleerita.

Saaremaa Vallavolikogu töökorra § 5 lõikest 1 tulenevad fraktsiooni moodustamisele neli nõuet:

- 1) fraktsiooni saavad moodustada vähemalt kolm volikogu liiget;
- 2) fraktsiooni saavad moodustada need volikogu liikmed, kes on valitud sama erakonna või valimisliidu nimekirjas;
- 3) sama erakonna või valimisliidu nimekirjas valitud volikogu liikmed võivad moodustada vaid ühe fraktsiooni;
- 4) kui fraktsiooni liige lahkub fraktsioonist, ei ole tal õigust astuda volikogu mõne muu fraktsiooni liikmeks.

Need Saaremaa Vallavolikogu töökorra nõuded on õiguspärased.

Saaremaa Vallavolikogus on kolmkümmend üks liiget. Nõue, et fraktsiooni moodustamiseks on vajalik vähemalt kolm volikogu liiget, jääb volikogu enesekorraldusõiguse raamesse.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Tingimus, et fraktsiooni saavad kuuluda ainult sama erakonna või valimisliidu kandidaatide nimekirjast valitud volikogu liikmed, seob nad selle erakonna või valimisliiduga, mille nimekirjas nad volikogusse valiti. Valimisnimekirja koostab erakond või valimisliit, kes kannab eeldatavalt sellesse isikud, keda ta peab sobivaks ja võimeliseks volikogusse valituks osutumisel tegema kohalike elanike esindamisel ja erakonna või valimisliidu jaoks oluliste eesmärkide saavutamise nimel omavahel koostööd. Fraktsiooni liikmelisuse seotus erakonna või valimisliidu kandidaatide nimekirjaga aitab säilitada ka kohaliku omavalitsuse volikogu liikmete poliitilist vastutust erakonna või valimisliidu ja oma valijate ees (vt RKPJKo 02.05.2005, [3-4-1-3-05](#), punkt 27).¹

Tingimus, et sama erakonna või valimisliidu nimekirjast valitud volikogu liikmed saavad moodustada ainult ühe fraktsiooni, aitab vältida olukorda, kus mõni volikogus esindatud poliitiliselt ühtne jõud saaks fraktsiooni staatusega kaasnevate menetluslike või muude eeliste saavutamiseks moodustada oma liikmetest mitu väikefraktsiooni. Fraktsioonide arvu piiratus ning nende koosseisu selgepiirilisus aitab omakorda kaasa volikogu tõhusamale töökorraldusele.²

Tingimus, et fraktsiooni liikme lahkumisel fraktsioonist ei ole tal õigust astuda mõne muu fraktsiooni liikmeks, hoiab ära nn poliitilised ülehüppamised, kuid ei piira samas volikogu liikme õigust fraktsioonist lahkuda ja teha muu fraktsiooniga koostööd. Keeld ühineda mõne muu fraktsiooniga toetub valimiste proportsionaalsuse põhimõttele ([kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse](#) § 1 lõige 3), mille kohaselt püüeldakse valijaskonna poliitilistele tõekspidamistele võimalikult vastava esinduskogu kujundamise poole (RKPJKo 02.05.2005, [3-4-1-3-05](#), punkt 40).³

Saadame selle vastuse ka Saaremaa Vallavolikogule, eemaldades Teie isikuandmed.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Saaremaa Vallavolikogu (ilma avaldaja isikuandmeteta)

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee

¹ Vt ka K. Varend – A. Mõttus jt. [Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. Kommentaarid](#) – Tln: Riigikogu Kantslei, 2023, § 40 komm 6, lk-d 171-172.

² Vt samas, komm 9, lk 174.

³ Vt samas, komm 6, lk 172.